

Motie: Ja tegen de Ja-Ja Sticker

De Raad van de gemeente Haarlemmermeer in vergadering bijeen op 18 maart 2021,

Constaterende dat:

- in de gemeente Haarlemmermeer op dit moment een **opt-out** systeem geldt, wat inhoudt dat bewoners automatisch ongeadresseerd reclamedrukwerk ontvangen, tenzij op de brievenbus staat aangegeven dat ze dat niet wensen door een Nee-Nee of Nee-Ja sticker;
- huishoudens automatisch gemiddeld 33 ongevraagde folders per week krijgen en dat gelijk staat aan 34 kilo papierafval per jaar;
- het voorkomen van afval, in dit geval papierafval, duurzamer is dan achteraf het scheiden daarvan;
- het **opt-in** systeem, dat inhoudt dat je geen folders krijgt, tenzij een Ja-Ja sticker op de brievenbus is geplakt, wordt door veel gemeenten (Amsterdam, Haarlem, Utrecht, Rotterdam, Tilburg) gebruikt;
- resultaten van andere gemeenten die het opt-in systeem gebruiken buitengewoon positief zijn omdat het papierverspilling tegengaat en dat is beter voor het milieu;
- het opt-in systeem en de resultaten daarvan passen in het kader van de landelijke doelen om stelselmatig papierafval terug te dringen.

Overwegende dat:

- een opt-in systeem met betrekking tot economische- duurzaamheidsaspecten efficiënter is omdat het gaat om preventie, zodat folders worden geproduceerd voor mensen die daar actief om vragen;
- de bedrijven die folders produceren al werken met online folders;
- de bedrijven die folders produceren op de hoogte zijn van de invoering van de Ja-Ja sticker in veel gemeenten en zij genoeg tijd hebben om hun verdienmodel daarop aan te passen;
- huis-aan-huis bladen, zoals de Hoofddorpse Courant en het Witte Weekblad, en gevraagd reclamedrukwerk kunnen nog steeds ontvangen worden door huishoudens, zoals hieronder weergegeven in het tabel:

Overzicht stickers	Ongeadresseerd reclamedrukwerk gewenst	Ongeadresseerde Huis-aan-huisbladen gewenst
ja-ja (of ja) sticker	Ja	Ja
geen sticker	Nee	Ja
Nee-ja sticker	Nee	Ja
nee-nee sticker	Nee	Nee

- de lokale (kleine) ondernemers geen nadeel ervaren omdat zij de mogelijkheid hebben om te adverteren in huis-aan-huis bladen en zij krijgen genoeg tijd om hier geïnformeerd over te worden;
- het juridische kader van het opt-in systeem meermaals getoetst is door de rechter en deze stand heeft gehouden.

Verzoekt het college:

- om met een concrete uitwerking van het opt-in systeem te komen en invoering voor te bereiden en uit te voeren;
- de invoering van de Ja-Ja sticker in de Afvalstoffenverordening in te regelen;
- bij de invoering van de Ja-Ja sticker een redelijke overgangstermijn op te nemen en op tijd de betrokken adverteerders (onder anderen Spotta) hierbij te betrekken;
- communicatie met bewoners hierover digitaal te laten verlopen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Piet Schouten Fractie GroenLinks
Kasper Sulmann Fractie Gezond Haarlemmermeer
Charlotte van der Meij Fractie D66

Toelichting

Afvalstoffenverordening

Een voorstel voor een artikel dat opgenomen kan worden in de Afvalstoffenverordening is:

Artikel xx. Ongeadresseerd reclamedrukwerk

1. In dit artikel wordt verstaan onder:

huis-aan-huisblad: ongeadresseerd blad dat met een vaste frequentie gratis huis aan huis wordt verspreid in een geografisch beperkt gebied, waarvan tenminste 10% van de inhoud bestaat uit informatie over en nieuws uit het eigen verspreidingsgebied, niet zijnde reclame;

ongeadresseerd reclamedrukwerk: reclamedrukwerk of proefmonsters van producten (samples) die gratis huis aan huis worden verspreid zonder vermelding van naam, adres of postbus en woonplaats van de ontvanger, niet zijnde:

- a. een huis-aan-huisblad of andere informatie over werkzaamheden of activiteiten in de buurt die voor de bewoners/gebruikers van een woning, bedrijf of woonschip in die buurt van belang zijn om te weten;
- b. drukwerk van vrijwilligers of niet-commerciële organisaties.

2. Een huis-aan-huisblad mag worden bezorgd bij een perceel, tenzij de bewoner of gebruiker expliciet kenbaar heeft gemaakt geen prijs te stellen op het ontvangen ervan.

3. Ongeadresseerd reclamedrukwerk mag uitsluitend (in opdracht) bezorgd worden bij een perceel als de bewoner of gebruiker kenbaar heeft gemaakt prijs te stellen op het ontvangen ervan.

Dit artikel heeft als doel om de verspreiding van ongewenst drukwerk te voorkomen. Inwoners hebben met de komst van de nieuwe Ja-Ja sticker de volgende mogelijkheden om hun voorkeur ten aanzien van de ontvangst van commercieel reclamedrukwerk en/of de huis-aan-huisbladen kenbaar te maken:

Overzicht stickers	Ongeadresseerd reclamedrukwerk gewenst	Ongeadresseerde Huis-aan-huisbladen gewenst
ja-ja (of ja) sticker	Ja	Ja
geen sticker	Nee	Ja
Nee-ja sticker	Nee	Ja
nee-nee sticker	Nee	Nee

In het eerste lid zijn de definities opgenomen met het onderscheid tussen ongeadresseerd reclamedrukwerk voor commerciële doeleinden en drukwerk van vrijwilligers- en overige niet commerciële organisaties, waaronder ook politieke partijen en huis-aan-huisbladen.

Met ongeadresseerd reclamedrukwerk wordt in dit artikel bedoeld al het reclamedrukwerk dat zonder adres wordt aangeboden. Onder deze definitie vallen alle aanduidingen zonder toevoeging van een feitelijk adres, zoals bijvoorbeeld “aan de bewoners van dit pand of gebouw”. Drukwerk van vrijwilligers- en niet-commerciële organisaties, waaronder ook politieke partijen, valt niet onder de definitie ‘ongeadresseerd drukwerk’. Dit onderscheid is gemaakt omdat de huis-aan-huisbladen en pamfletten een belangrijke functie voor onder meer de nieuwsverspreiding op lokaal niveau en de sociale cohesie in de buurt hebben. Daarbij hebben deze bladen een lage frequentie.

In de definitie van het ‘huis-aan-huisblad’ is een norm gehanteerd van 10% aan inhoudelijk buurtgericht nieuws. Hiermee sluit de Afvalstoffenverordening aan op de norm die landelijk door de Stichting Reclamecode gehanteerd wordt.

In het tweede lid is bepaald dat huis-aan-huisbladen bezorgd mogen worden, tenzij de ontvanger onmiskenbaar duidelijk heeft gemaakt deze bladen niet te willen ontvangen.

In het derde lid is bepaald dat de gemeente bezorging van ongeadresseerd reclamedrukwerk uitsluitend toestaat als de ontvangende bewoner of gebruiker van een perceel (een woning, bedrijf of woonschip) onmiskenbaar - met een ja-sticker - duidelijk heeft gemaakt dat hij het

ongeadresseerde reclamedrukwerk wil ontvangen. Daarbij gaat het niet alleen om de bezorging maar ook om het laten bezorgen; de adverteerders dienen zich ook aan het opt-in systeem te houden.

Handhaving

Voor de handhaving is het belangrijk om aan te sluiten bij de al bestaande strafbepaling van artikel 40 van de Afvalstoffenverordening. En dit artikel op te nemen in deze opsomming voor de strafbepaling.

Kosten

Onderzoek naar de invoering van de Ja-Ja sticker in andere gemeenten leert dat er kosten zijn gemoeid met de invoering. Deze kosten zijn echter zo verwaarloosbaar tegenover de winst wat er te behalen valt dat deze kosten goed te overkomen zijn. De kosten hebben betrekking op de communicatie, onderzoek en handhaving. De verwachting is dat de kosten voor handhaving vergeleken met de andere twee kostenposten hoger zullen zijn. Het is belangrijk om goede afspraken te maken met de betrokkenen zodat efficiënt gehandhaafd kan worden. Hiermee zullen ook de handavingskosten beperkt worden. De gemeente Haarlem bijvoorbeeld trekt samen op met Spotta zodat klachten snel en efficiënt opgelost kunnen worden waardoor handhaving in een bepaald postcodegebied eenmalig plaatsvindt, en daarmee herhaling voorkomen kan worden. De ervaring hiermee is positief. Daarnaast is het belangrijk om een redelijke overgangstermijn te geven aan de betrokken bedrijven zodat rechterlijke procedures over de overgangstermijn voorkomen kunnen worden. De invoering van de Ja-Ja sticker an sich is wel juridisch getoetst en is in verschillende rechterlijke procedures in stand gehouden. Dit kan ingevoerd worden.

Dekking

De geringe kosten voor de invoering kunnen gedekt worden uit bijvoorbeeld programma 'Kwaliteit fysieke omgeving' onder 'Beleidsdoel B: Het sturen van afvalstromen naar maximaal hergebruik'. Een andere optie zou zijn om de kosten mee te nemen in de implementatie van het afvalbeleid (1,1 miljoen voor 2021). De invoering van de Ja-Ja sticker heeft een incidenteel karakter. Voor handhaving kan gekeken worden naar de lagere lasten voor afvalverwerking omdat minder papierafval opgehaald en verwerkt wordt en daarnaast papier in het restafval ook verminderd wordt.